

1980, 26. ledna – Sdělení VONS č. 165 „Odsouzení JUDr. Josefa Danisze“ o hlavním líčení s Josefem Daniszem u Okresního soudu v Hradci Králové a jeho odsouzení pro trestné činy útoku na veřejného činitele a útoku na státní orgán a orgán společenské organizace k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a k zákazu výkonu povolání.

Dne 24. ledna 1980 v 8.30 ráno se konalo před samosoudcem JUDr. Františkem Procházkou u Okresního soudu v Hradci Králové hlavní líčení ve věci proti JUDr. Josefu Daniszovi, obviněnému podle § 154, odst. 2 (urážka státního orgánu nebo orgánu společenské organizace) a 156, odst. 2 (urážka veřejného činitele). Prokuraturu zastupoval prom. právník Oldřich Čech, obhájcem obžalovaného byl JUDr. Petr Zderčík z pražské advokátní poradny č. 5.

Obsahem obžaloby bylo, že při výslechu příslušníka SNB Vavrušky¹ v trestní věci Jaroslava Šabaty (kterého JUDr. Danisz zastupoval) a při seznámení se spisy v téže trestní věci měl JUDr. Danisz pronést výroky, které se týkaly soudce Matěchy z Mostu (který odsoudil jiného klienta JUDr. Danisze – J. Chmela, viz naše sdělení č.)², resp. přepadení Ivana Medka (viz sdělení č. 7)³, a které vyšetřovatelka trutnovské prokuratury M. Adamová považovala za urážlivé. Podrobnější informace jsme přinesli ve sděleních č. 104 a 119.⁴

V budově soudu bylo přítomno asi 10 osob, které se chtěly soudního jednání zúčastnit. Kromě přátel JUDr. Danisze zde byli dva oficiální zástupci Pařížské advokátní komory – Jean-Yves Borgue a Jean-Alain Michel – a zástupci AFP.⁵ Nikdo z nich nebyl vpuštěn do soudní síně.

Průběh jednání se vyznačoval celou řadou nezákonností.⁶

Ačkoliv podle trestního řádu mají být paragrafy 154 a 156 tr. z. projednávány před samosoudcem, dostavil se do soudní síně tříčlenný senát. Advokát JUDr. Zderčík se proti přítomnosti senátu ohradil a na žádost soudce mu předložil příslušnou stranu trestního řádu. Když se soudce přesvědčil, že právní názor advokáta souhlasí s literou zákona, opustili dva členové senátu soudní síň.

JUDr. Danisz vznesl námitku pro podjatost soudu (jak okresního, tak krajského). Samosoudce námitku zamítl, a když se obžalovaný bránil, že zamítnutí námitky nespadá do jeho pravomoci, uložil mu pořádkovou pokutu ve výši 300 Kčs. Posléze však jednání na hodinu přerušil, a poté přinesl od krajského soudu vyjádření, podle něhož se námitka pro podjatost zamítá. V tomto případě však není ani krajský soud příslušný k rozhodnutí, neboť o námitce nemůže rozhodovat orgán, proti němuž je namířena.⁷

V průběhu jednání bylo obviněnému zakázáno klást svědkům přímé otázky. JUDr. Danisz znovu – stejně jako při seznámení se spisem – navrhl doplnit důkazní řízení, což bylo zamítnuto.⁸

Po čtrnácté hodině odpoledne vynesl samosoudce rozsudek, kterým uznal JUDr. Danisze vinným žalovanými trestnými činy a odsoudil jej k deseti měsícům odnětí svobody v první nápravě výchovné skupině a k zákazu činnosti na dva roky. JUDr. Danisz se do rozsudku odvolal, prokurátor se nevyjádřil.⁹

Výbor zastává názor, že JUDr. Danisz má být tímto způsobem potrestán nejen za vyjádření svého občanského postoje, ale dokonce za to, že vykonával svoje povolání advokáta důsledně a svědomitě, bez ohledu na možné nebezpečí, hrozící jemu samotnému. Zároveň jde o snahu dát výstrahu všem ostatním obhájcům, kteří by případně při politických procesech chtěli zastávat podobně rozhodná stanoviska.¹⁰

Informace o Chartě 77, r. 3, 1980, č. 2, s. 14–15.

POZNÁMKY

¹ Celým jménem Josef Vavruška.

² K případu Jiřího Chmela viz sdělení VONS č. 23, 49, 60, 61 a 164, dokument č. 23, 49, 60, 61 a 165. Soudce se celým jménem jmenoval Drahoslav Matěcha, vyšetřovatelka prokuratury Magda Adamová.

³ Dokument č. 7. Ivan Medek popsal svůj případ i v souvislosti s obviněním J. Danisze v článku „Případ Dr. J. Danisze“ pro exilový časopis *Národní politika* 11, 1979, č. 7–8, s. 1–2.

- ⁴ Konečnou verzi obžaloby podal okresní prokurátor v Hradci Králové Oldřich Čech dne 27. 12. 1979. Obžaloba je uložena in: OS v Hradci Králové, soudní spis k případu Josefa Danisze (spis. zn. Vp 19/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu spis. zn. 1 Rt 162/90; obžalobu okresního prokurátora v Hradci Králové ve věci J. Danisze z 27. 12. 1979 viz též in: LP, Sb. VONS, inv. č. 65, sign. I/3, kart. 18.
- ⁵ Do Hradce Králové původně chtěla přijet větší skupina francouzských právníků, ale nebyla jim vydána víza. Na protest proti tomu uspořádala skupina asi dvaceti právníků 7. 3. 1980 tichou demonstraci v prostorách československého konzulátu v Paříži. V Hradci Králové byli nakonec přítomni Jean Yves Borgue a Jean-Alain Michel, kteří vyjádřili v dopise předsedovi Okresního soudu v Hradci Králové z 24. 1. 1980 své překvapení ze zabránění účasti na soudním jednání a také své zklamání, že „*jste nás nemohl přijmout osobně, protože je to v rozporu s naším smyslem pro svobodu*“. Dopis byl publikován in: *Studie*, 1980, č. 69, s. 301; dále viz článek „Případ dr. Josefa Danisze“ in: *České slovo* 26, 1980, č. 4, s. 7.
- ⁶ O případu v jeho souvislostech včetně pozastavení výkonu advokátní praxe J. Daniszovi byli průběžně informováni jeho kolegové právníci ve Francii sdružující se kromě Advokátní komory v Paříži v dalších třech právnických organizacích, kteří společně vytvořili Výbor právníků na ochranu Josefa Danisze. Např. v lednu 1979 o situaci J. Danisze referoval deník *Le Monde*. Dále viz mj. Daniszův dopis viceprezidentu Mezinárodní asociace mladých advokátů (Association Internationale des Jeunes Avocats) Bernardu Cahenovi ze 16. 3. 1979 s popisem zrušení jeho členství v Městském sdružení advokátů. LP, Sb. VONS, inv. č. 65, sign. II/4, kart. 18; viz též dopis prezidentu levicového sdružení francouzských advokátů *Syndicat des Avocats de France* Claudeu Michelovi ze 16. 10. 1979 obsahující poděkování za projevenou solidaritu a informace o vývoji jeho případu uložený in: tamtéž, sign. II/3, kart. 18.

K právnickým kruhům patřil také Roland Rapport, který k případu svolal tiskovou konferenci. Zároveň se v jedné osobě jednalo o aktivního člena Francouzské komunistické strany (FKS). Dne 5. 5. 1979 požádali mluvčí Charty 77 o solidaritu s československými politickými vězni sjezd FKS. Mezi pronásledovanými byl uveden také Josef Danisz, jenž byl zmíněn jako advokát Jaroslava Šabaty, jehož případ byl ve Francii dostatečně znám. Dopis byl reakcí Charty 77 na zájem francouzských komunistů o situaci disentu v Československu a na setkání mluvčích Charty 77 se členy FKS dne 4. 5. 1979. Viz sdělení o setkání mluvčích Charty 77 se členy Francouzské komunistické strany, CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 248, dopis sjezdu Francouzské komunistické strany, vyvíjející k veřejné solidaritě s perzekvovanými československými občany viz in: tamtéž, s. 248–249. Dále viz článek „Případ obhájce chartistů,

dr. Danisze. Francouzští právníci protestují proti postupu čs. orgánů“, *České slovo* 25, 1979, č. 7, s. 3.

Na Daniszovu podporu vystoupila také skupina francouzských, jugoslávských a řeckých socialistů a komunistů v petici adresované prezidentu republiky Gustávu Husákovi, v níž kromě vyjádření znepokojení z obecné perzekuce Charty 77 a VONS a z porušování lidských práv v Československu uvedli několik konkrétních případů perzekuce včetně Daniszova případu. Petici viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 65, sign. IV/5, kart. 18.

Pro anglicky hovořící prostředí přiblížil perzekuci J. Danisze materiál „The Danisz Affair“ připravený organizací Labour Focus on Eastern Europe za pomoci agentury Palach Press a Plastic People Defende Fund „Dossier on the Arrests of Charter 77 Campaigners in Czechoslovakia“. Dokument je uložen in: tamtéž, sign. IV/9, kart. 18. Z exilových periodik reagovaly na případ vedle již citovaného Českého slova např. Národní politika, viz článek Ivana Medka „Justice na provázku. Případ Dr. J. Danisze“ in: *Národní politika* 11, 1979, č. 7–8, s. 1–2

⁷ Danisz rozšířil v písemném provedení svou námitku podjatosti a spolu s odůvodněním odvolání proti rozsudku Okresního soudu v Hradci Králové ji zaslal Nejvyššímu soudu ČSR, Generální prokuratuře ČSR, Ministerstvu spravedlnosti ČSR a prezidentu ČSSR. Svou námitku zdůvodnil kromě jiného porušením zásady rovnosti stran, neboť již před jeho vstupem do soudní síně zde byl přítomen okresní prokurátor a lavice pro veřejnost byla zcela zaplněna, přitom sám Danisz se musel při vstupu prokázat občanským průkazem příslušníku VB. Dále vznesl námitku pro porušení zásady veřejnosti, protože soudce František Procházka „odmítl, s odůvodněním na přeplněnost jednací síně, vpustit do ní nejen skutečnou veřejnost, ale dokonce i dvě osoby, které jsem jmenoval svými důvěrníky“. Námitka J. Danisze proti podjatosti všech soudců a předsedy Krajského soudu v Hradci Králové a odůvodnění odvolání ze dne 7. 2. 1980 je uložena in: LP, Sb. VONS, inv. č. 65, sign. II/5, kart. 18.

⁸ Soudce Procházka označil obhajobu jako bezdůvodnou. K výslechu svědka Jaroslava Šabaty konstatoval: „K výpovědi tohoto svědka je nutné uvést, že svědek uváděl ve své výpovědi pouze takové skutečnosti, které sloužily ve prospěch obžalovaného, ale nikoliv ty skutečnosti, které byly ze strany obžalovaného proneseny. K tomuto svědek uvedl, že v žádném případě nebyly ze strany obžalovaného použity hrubé urážlivé výroky vůči některým příslušníkům státních orgánů. Soud této svědecké výpovědi nevěřil.“ Naopak příslušník SNB v roli svědka Josef Vavruška podle soudce „jednoznačným a přesvědčivým způsobem uváděl urážlivé výroky pronášené obžalovaným vůči příslušníkům SNB i vůči předsedovi senátu JUDr. [Drahošlavu] Matěchovi jak v přípravném řízení, tak i u hlavního líčení. Jeho výpověď byla přesvědčivá a hodnověrná. K námitce obžalovaného, jak je možné, že si svědek u hlavního líčení přesně pamatuje výroky, které měl říci před rokem a dvěma měsíci, je nutno uvést, že

obžalovaný pronášel takové výroky, které vzhledem k jejich závažnému a nepravdivému charakteru musely a musí utkvět každému v paměti.“ Rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ve věci J. Danisze ze dne 24. 1. 1980 je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 65, sign. I/5, kart. 18.

⁹ Viz záznam soudního jednání u Okresního soudu v Hradci Králové uložený in: tamtéž, sign. IV/2, kart. 18.

¹⁰ O Daniszově odsouzení informovala organizace Amnesty International v rámci svých Urgent Action z 1. 2. 1980. Zpráva obsahovala výzvu k zaslání žádostí k okamžitému propuštění J. Danisze na svobodu adresovaných prezidentu Gustávu Husákovi a generálnímu prokurátorovi ČSSR Jánů Feješovi s protestem proti závěrům soudu první instance a požadavkem na jejich revizi, viz článek „Czechoslovakia: Dr. Josef Danisz“ in: *Amnesty International Urgent Action*, 1. 2. 1980, uloženo in: tamtéž, inv. č. 65, sign. IV/10, kart. 18.